

Ekspertu kopīgais atzinums studiju programmas licencēšanai

PROFESIONĀLĀ BAKALAURA STUDIJU PROGRAMMA
“Māszinības”

Daugavpils Universitāte

Eksperti rekomendē licencēt studiju programmu.

Eksperti:

1. Eksperte Mg. paed., MBA **Evija Bakša-Zveja**
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētā eksperte **Daiga Rudzīte**
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperts **Niks Ričards Goldiņš**

Datums (29/07/2021)

Satura rādītājs

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam.....	5
II.	Resursi un nodrošinājums.....	11
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	16
IV.	Mācībspēki	24
V.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	27
VI.	Novērtējums	32
VII.	Rekomendācijas.....	33
VIII.	Prasību vērtējumu kopsavilkums	34

Informācija par ekspertiem

Akadēmiskās vides pārstāvis	<i>Evija</i>	<i>Bakša-Zveja</i>	<i>Mg. paed., MBA Māsa</i>	<i>Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca</i>
Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts/-e/ Nozares ekspertu padomes deleģētais eksperts/-e (ja piemērojams)	<i>Daiga</i>	<i>Rudzīte</i>	<i>Mg.sc.sal., stacionāra galvenā māsa</i>	<i>SIA "Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca" stacionārs "Bīķernieki"</i>
Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperts/-e	<i>Niks Ričards</i>	<i>Goldiņš</i>	<i>Students</i>	<i>Rīgas Stradiņa Universitāte</i>

Vizīte uz augstskolu/ koledžu	06.07.2021.
Ekspertu kopīgais atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	<ol style="list-style-type: none"> 1. DU Profesionālā bakalaura studiju programmas "Māszinības" raksturojums ar 22 pielikumiem. 2. Ministru kabineta 26.08.2014. noteikumi Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu". Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=268761 3. Ministru kabineta 23.01.2007. noteikumi Nr. 70 "Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi". Pieejams: Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi (likumi.lv) 4. Ministru kabineta 16.04.2013. noteikumi Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus". Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/256157-kartiba-kada-izsniedz-valsts-atzitus-augstako-izglitibu-apliecinajos-dokumentus 5. Obligāti piemērojamo profesiju standartu un profesionālās kvalifikācijas prasību saraksts. Pieejams: https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-144.pdf 6. Ministru kabineta 13.06.2017. noteikumi Nr. 322 "Noteikumi par Latvijas izglītības

	<p>klasifikāciju”. <i>Pieejams:</i> https://likumi.lv/ta/id/291524-noteikumi-par-latvijas-izglitibas-klasifikaciju</p> <p>7. Ministru kabineta 24.03.2009. noteikumi Nr. 268 “Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”. <i>Pieejams:</i> https://likumi.lv/ta/id/190610-noteikumi-par-arstniecibas-personu-un-studejoso-kuri-apgust-pirma-vai-otra-limena-profesionalas-augstakas-mediciniskas</p> <p>8. Likums “Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu”. <i>Pieejams:</i> https://likumi.lv/ta/id/26021/redakcijas-datums/2022/02/01</p> <p>9. Augstskolu likums. <i>Pieejams:</i> https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums</p> <p>10. Ārstniecības likums. <i>Pieejams:</i> https://likumi.lv/ta/id/44108-arstniecibas-likums</p> <p>11. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu. <i>Pieejams:</i> https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005L0036&from=LV</p> <p>12. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2013/55/ES (2013. gada 20. novembris), ar ko groza Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (IMI regulu). <i>Pieejams:</i> https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0055&from=LV</p> <p>13. Daugavpils Universitātes mājas lapa. <i>Pieejams:</i> www.du.lv</p>
--	--

	<p>14. <i>Daugavpils Universitātes sniegtā papildinformācija studiju programmas “Māszinības” licencēšanai.</i></p> <p>15. <i>Intervijas ar Daugavpils Universitātes pārstāvjiem.</i></p>
--	--

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas/ koledžas nosaukums	Daugavpils Universitāte (DU)
2.	Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Veselības aprūpe
3.	Citas studiju programmas studiju virzienā	Profesionālā bakalaura studiju programma “Fizioterapija” (42722)
4.	Studiju programmas nosaukums	Māszinības
5.	Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	42723
6.	Studiju programmas īstenošanas valoda	Latviešu
7.	Studiju programmas apjoms, ilgums, īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	4 gadi, 160 KP, pilna laika klātienes studijas
8.	Uzņemšanas prasības	Vispārējā vidējā izglītība
9.	Studiju programmas īstenošanas adrese, norādot, vai studiju programmu īsteno augstskola, augstskolas filiāle, koledža vai koledžas filiāle	Parādes iela 1, Parādes iela 1a, Vienības iela 13, Varšavas iela 26A, Daugavpils
10.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju)	Profesionālais bakalaura grāds veselības aprūpē; Kvalifikācija: Māsa (vispārējās aprūpes māsa)

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Prasība [1]: Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Kritēriji un analīze

1. Studiju programmas izveide ir pamatota un atbilst augstskolas/ koledžas stratēģijai, studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami un savstarpēji saistīti. Studiju programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ārējie eksperti, mācībspēki, studējošie, darba devēji u.c.

Saskaņā ar DU raksturojumā (turpmāk tekstā - Raksturojums) sniegtu informāciju profesionālās bakalaura studiju programma (turpmāk tekstā – PBSP) “Māszinības” ir salāgota ar saistošajiem normatīviem un juridiskiem dokumentiem un tās satura izveidē piemēroti LR Veselības ministrijas konceptuālajā ziņojumā “Par māsas profesijas turpmāko attīstību”

aprakstītie pamatprincipi un kritēriji veselības nozares cilvēkresursu plānošanai un prognozēšanai, kas balstīti uz Pasaules Bankas ekspertu ieteikumiem.

Raksturojumā pausts, ka studiju programmas satura un plānojuma izstrādē integrēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvas 2005/36/EK Par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2005/36/oj/?locale=LV>) un 2013. gada 20. novembra Direktīvas 2013/55/EK, ar ko groza Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:32013L0055>) pamatprincipi.

PBSP Māszinības programmas izveide, īstenošana un attīstība notiek sadarbības ietvaros starp DU, Daugavpils Universitātes aģentūru Daugavpils Universitātes Daugavpils Medicīnas koledžu (turpmāk tekstā - DU DMK) un Daugavpils Reģionālo slimnīcu (turpmāk tekstā – DRS), paredzot sadarbības partneru akadēmisko, profesionālo un materiāltehnisko resursu koplietošanu programmas realizācijā.

DU attīstības stratēģijas izstrādē ir piedalījušies visu ieinteresēto pušu pārstāvji (DU vadība, akadēmiskais personāls, darba devēji, absolventi un studējošie), kuri snieguši būtisku ieguldījumu izvirzītā nākotnes redzējuma un stratēģiskās pieejas definēšanā. Izstrādes gaitā ir ņemti vērā gan nacionālā līmeņa augstākās izglītības un zinātniskās darbības politikas plānošanas, gan reģionālie dokumenti, arī esošā situācija nozarēs, to attīstības potenciāls nākotnē un pasaules zinātnes telpā valdošās tendences.

Vizītes laikā eksperti tika iepazīstināti ar PBSP Māszinības, kas tiks īstenota studiju virziena “Veselības aprūpe” ietvaros. Šajā studiju virzienā jau tiek realizēta viena studiju programma PBSP Fizioterapija, kuras ietvaros tiek iegūta fizioterapeita kvalifikācija un profesionālais bakalaura grāds veselības aprūpē. Kā arī studiju programmas realizācijā iesaistīti docētāji no DU DMK, kuri iepriekš piedalījušies 1. līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas Māszinības realizācijā.

DU studiju virziena “Veselības aprūpe” programmu stratēģiskā misija ir sagatavot augstas kvalitātes veselības aprūpes speciālistus Latvijas tautsaimniecības vajadzībām, kā arī būt par Eiropas Savienības un citu pasaules valstu izglītības, pētniecības un veselības aprūpes sistēmas sastāvdaļu, saskaņojot sniegtās zināšanas, prasmes un kompetences ar Eiropas Savienības atbilstošām prasībām, cilvēka un sabiedrības interesēm. DU vadība vērsa ekspertu uzmanību uz to, ka PBSP Māszinības studiju procesa inovatīvā pieeja ir vērsta uz profesionālo iemaņu apguvi un paredz darba vidē balstītu studiju realizāciju, kur programmas klīnisko nodarbību īstenošana notiks klīniskās vides apstākļos un simulācijas nodarbības notiks DU DMK un/vai ārstniecības iestādēs.

PBSP Māszinības izvirzītais mērķis ir nodrošināt DU imatrikulētajiem studējošajiem plašas un vispusīgas praksē balstītas teorētiskās zināšanas veselības aprūpes jomā un praktisko iemaņu kopumu atbilstoši Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) profesijas standartam (PS 144), kā arī otrā līmeņa profesionālajai augstākajai izglītībai atbilstošu zināšanu bāzi un profesionālo kompetenci, lai sekmētu konkurētspējīgu profesionālu veidošanos saskaņā ar Latvijas un Eiropas Savienības noteiktajām reglamentēto profesiju prasībām, vienlaikus stimulējot zinātniskās pētniecības attīstību veselības aprūpes nozarē.

Studiju programmas raksturojumā pausts, ka PSBP Māszinības uzdevumi izriet no mērķa un ir cieši saistīti ar profesijas standartā noteiktajām prasībām, kā piemēram, nodrošināt studējošajiem iespēju iegūt konkurētspējīgu kvalitatīvu, mūsdienu prasībām atbilstošu un starptautiskajā darba tirgū pieprasītu profesionālo bakalaura grādu veselības aprūpē; nodrošināt teorētisko un praktisko zināšanu, prasmju un kompetenču apguvi, kas pamatojas holistiskās pieejas realizācijā un ir zinātniski pamatotas, un ir atbilstošas Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) profesijas standartam un darba tirgus prasībām; attīstīt studējošo pētnieciskā darba kompetences, veicināt radošā potenciāla un analītisko prasmju un kritiskās domāšanas

attīstību patstāvīgo pētījumu veikšanai veselības aprūpes jomā; veicināt pašizglītības vajadzību apmierināšanu, motivēt studentus profesionāli pilnveidoties un orientēt uz sabiedrības izglītošanas nepieciešamību; attīstīt spēju nodrošināt un veicināt pacienta līdzestību ārstēšanas un aprūpes procesā, izvērtēt un dokumentēt pacienta zināšanas, izpratni, prasmes un līdzdarbību veselību veicinošajos un uzturošajos pasākumos; attīstīt studentu profesionālo ētiku un sociālās pamata prasmes komunikācijā, patstāvīgajā un komandas darbā, kā arī attīstīt līderības un vadības prasmes.

Jaunās studiju programmas veidošana un realizācija veicinās DU stratēģijā iekļauto vidējā termiņa mērķu īstenošanu: “Nodrošināt kvalitatīvu izglītību, kas atbilst nākotnes izaicinājumiem un balstās uz teorētiskām zināšanām un pētniecības prasmju apgūšanu, sagatavojot starptautiskajā darba tirgū konkurētspējīgus speciālistus, attīstot viņu spējas un motivējot izglītoties mūža garumā”, veicinot ar veselību saistīto pakalpojumu pieejamības palielināšanos un iedzīvotāju veselības stāvokļa uzlabošanos.

Ekspertu vizītes laikā PBSP Māszinības vadība apliecināja, ka Programmas izstrādes laikā veiktas konsultācijas ar Latvijas Māsu asociāciju un saņemts atbalsts jaunveidotās PBSP Māszinības saturam un iesniegšanai licencēšanas procedūrai. Tika veiktas konsultācijas arī ar Veselības ministriju un saņemts atzinīgs novērtējums un atbalsts programmas izveidei un īstenošanai (skat. 22.pielikumā), ka arī noslēgta vienošanās, kas apliecina, ka gadījumā, ja DU programma tiks slēgta, tad studējošos pārņems Rīgas Stradiņa Universitātē.

PBSP Māszinības izstrādes procesā tika iesaistīti vairāki ārējie eksperti – nozares profesionāļi no valsts SIA „Daugavpils Psihoneiroloģiskā slimnīca”, SIA “Daugavpils Reģionālā slimnīca”, “Centra poliklīnika”, SIA „LUC MEDICAL”, SIA „Daugavpils Bērnu veselības centrs”, SIA „Krāslavas slimnīca”, SIA „Jēkabpils reģionālā slimnīca”, SIA „Preiļu slimnīca” u.c. darba devēji, t.sk. pašvaldības un privāto ārstniecības iestāžu vadītāji, DU PBSP “Fizioterapija” īstenotāji, DU DMK studiju programmas „Māszinības” absolventi un pašreizējie studējošie. Visu iesaistīto pušu viedoklis tika uzklauts un pārrunāts studiju programmas veidošanas sanāksmēs, saskaņojot programmas saturu ar tautsaimniecības attīstības tendencēm un darba tirgus vajadzībām.

Klātienēs vizītes laikā eksperti iepazinās ar Latgales reģiona lielāko darba devēju atbalstu, kuri ir snieguši savu atzinumu PBSP Māszinības īstenošanai DU. Tas tika apliecināts arī atbalsta vēstulēs un rekomendācijās.

Sadarbībā ar darba devējiem tika izstrādāta profesionālās prakses studiju programmas daļa, kas paredz prakses sadalījumu pa semestriem, nodrošinot konkrētā prakses posma specifisko mērķu sasniegšanu, un klīnisko mācību saturs, nodrošinot prasību klīnisko studiju kursu realizācijai veselības aprūpes iestādēs.

Studiju programmas raksturojumā minēts, ka izstrādātais studiju programmas raksturojums apspriests un analizēts DU studiju virziena “Veselības aprūpe” padomes sēdē 2021. gada 17. martā, protokols Nr. 6/2021, DU Dabaszinātņu un matemātikas fakultātes Domes sēdē 2021.gada 18. martā, protokols Nr. 7, Studiju padomes sēdē 2021. gada 22. martā, protokols Nr. 11. Studiju programmas raksturojums ir apstiprināts DU Senāta sēdē 2021. gada 29. martā, protokols Nr. 4. Tas tika apliecināts arī ekspertu vizītes laikā.

2. Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas/koledžas veikspējas rādītāji, studējošo skaita dinamika un tendences u.c.

Raksturojumā minēts, ka balstoties uz esošo DU DMK 1.līmeņa augstākās izglītības studiju programmu Māszinības un DU PBSP Fizioterapija īstenošanas pieredzi, kas ir pilnībā nodrošinātas ar atbilstošu telpu un resursu klāstu, tika veikta PBSP Māszinības SVID analīze, lai uzskatāmi analizētu studiju programmas attīstības perspektīvas un noteiktu plānošanas cikla stratēģijā nosakāmos darbības virzienus.

Kā galvenās stiprās puses tika atzīmēts, ka DU ir lielākā izglītības iestāde Austrumlatvijas reģionā, kas sagatavo speciālistus veselības aprūpes jomā – PBSP Fizioterapija; DU ir stabila un pozitīva reputācija sabiedrībā vietējā un starptautiskā līmeņos; studiju programmas atbilst Latvijas un ES normatīvajiem dokumentiem, tai skaitā profesionālās izglītības standartam un Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) profesijas standartam; programmai piesaistīts atbilstošs akadēmiskais personāls un praktizējoša medicīniskā personāla piesaistīšana medicīnisko priekšmetu docēšanai; DU ir iepriekšēja pieredze darba vidē balstītu programmu ieviešanā; darba vidē balstītas izglītības modeli nodrošina lielais klīnisko mācību īpatsvars (60 KP) un prakses un simulācijas studiju formas. Eksperti piekrīt tam, ka programmas saturs paredz atbilstību aktuālām tendencēm profesionālajā jomā, nodrošina profesionālās prakses, klīnisko mācību vadīšanai, darbam valsts pārbaudījumu komisijās.

Papildus tam arī plašs veselības un sociālās aprūpes iestāžu tīkls, ar kurām izveidotas līgumattiecības par prakses vietu nodrošināšanu, mūsdienīgs studiju, medicīniskais un IKT aprīkojums, nodrošināta atgriezeniskā saite ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem, iespējas izmantot internetresursus, bibliotēku elektroniskās datu bāzes, starptautiskās datu bāzes, plašas iespējas studējošajiem un docētājiem piedalīties Erasmus+ aktivitātēs sekmēs kvalitatīvas līmenim atbilstošas izglītības apguvi.

Pie iespējām DU PBSP Māsinības SVID analīzē tika minēta vienošanās par sadarbību ar Latvijas Māsu asociāciju; programmas realizācijas un tālākas attīstības salāgošana ar valsts, reģiona un DU attīstības pamatnostādņu dokumentiem, (NAP, DU stratēģiskās attīstības plāns) un nepieciešamo resursu piesaiste, izmantojot iesaistīšanās valsts finansējuma un ES fondu līdzekļu programmu darbības un materiāltehniskās bāzes attīstību un izglītību veicinošos un investīciju projektos; ilgtspēja un konkurētspēja Eiropas kopīgās izglītības telpas un darba tirgus kontekstā; DU administrācijas un akadēmiskā personāla sinerģija ar darba devējiem, sociālajām institūcijām un biedrībām, praktizējošiem speciālistiem un partnerības attīstība ar ārvalstu universitātēm, kas ir vērtējams ka pozitīvs un uz nākotni orientēts plāns.

Tomēr, SVID analīzē kā vājās puses tika atzīmēti veselības aprūpes un sociālās labklājības sistēmas profesionāļu atalgojuma līmeņa vāja konkurētspēja ar ietekmi uz virzienā iesaistīto profesionāļu motivāciju, nepietiekams finansējums veselības aprūpes nozarei ar ietekmi uz programmas ilgtspēju un attīstību, līdzekļu trūkums pētniecībai un starptautisku konferenču, kongresu apmeklēšanai (docētājiem un studējošajiem), kas varētu būt papildus izaicinājums PBSP Māsinības realizācijas procesam.

DU veiktajā SVID analīzē arī tika ņemti vērā potenciālais iespējamais studējošo skaita samazināšanās risks demogrāfiskās situācijas lejupslīdes dēļ, dzīves līmeņa krišanās un materiālās situācijas pasliktināšanās riski valstī kopumā un reģionā, situācijas neprognozējamība Covid-19 pandēmijas izraisīto finansiālo seku un mobilitātes ierobežojumu dēļ, atšķirības atalgojumu līmenis Latvijas un Eiropas veselības un sociālās aprūpes un izglītības sistēmās atvērta darba tirgus apstākļos, veselības aprūpes un sociālās labklājības sistēmu nepārtraukta reorganizācija, kas ekspertu ieskatā norāda uz DU sekošanu aktuālai situācijai valstī un pasaulē un apzinātiem riskiem attiecībā uz PBSP Māsinības īstenošanas attīstību.

Līdz ar to, eksperti uzskata, ka DU pirms studiju programmas īstenošanas bija apzinājuši savas resursu, materiāli tehniskās bāzes iespējas, ka arī riskus un attīstības virzienus.

Studiju programmas raksturojumā neparādās potenciālo studējošo skaita un dinamikas tendences izvērtēšana. Balstoties uz vizītē sniegto informāciju, eksperti secina, ka šogad ir paredzētas 60 budžeta vietas uzņemšanai ar Veselības Ministrijas atbalstu. Ņemot vērā reālo atbirumu uz otro studiju gada sākumu apmēram 20% apmērā, tiek plānots nodrošināt 180 budžeta vietas kopumā.

Kaut vizītes laikā šis jautājums netika uzdots, ekspertus nedaudz mulšina fakts, ka ir norādītās uzņemšanas prasības “Vispārējā vidējā izglītība”, kas sašaurina studiju iespējas potenciālajiem studējošajiem, piemēram, ar iegūtu profesionālo vidējo izglītību. Ņemot vērā plānoto budžeta vietu skaitu un studiju programmas potenciālu, eksperti iesaka definēt uzņemšanas prasībās plašāk, norādot tikai “Vidējā izglītība”.

3. Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, augstskola/ koledža ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/ koledžu studiju programmām, un norādīti galvenie secinājumi.

Studiju programmas raksturojumā minēts, ka ņemot vērā nozares attīstības tendences Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, DU PBSP Māszinības studiju programma izstrādes posmā tika salīdzināta ar līdzīgām studiju programmām. Tā kā DU PBSP Māszinības izstrādes procesa laiks sakrīt ar Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) izglītības reformu, kas paredz visu bakalaurs izglītības programmu aktualizēšanu māsas kvalifikācijas iegūšanai un Latvijas augstskolu aktuālās programmas ir izstrādes procesā, salīdzinājums veikts ar Osnabrikas Lietišķo zinātņu universitāti Vācijā un Viļņas Universitāti Lietuvā.

Tādējādi PBSP Māszinības ir pielāgota arī starptautiski atzītām līdzvērtīgām studijām citviet Eiropā un Baltijas valstīs. Programmu salīdzināšanai noteikti sekojoši kritēriji:

- 1) programmas saturs un forma atbilst studiju programmas izstrādātāju redzējumam par jauno PBSP Māszinības;
- 2) informācija universitāšu mājaslapās ir pieejama angļu valodā, kas ļauj ar to iepazīties visiem ekspertiem;
- 3) līdzīgs nosaukums, līdzīgs studiju apjoms, pieejams detalizēts studiju programmas saturs.

Izskatot veikto studiju programmu salīdzinājumu, var secināt, ka studiju programmu struktūra un studiju kursi ir līdzīgi. Visu analizēto studiju programmu ilgums ir 4 gadi jeb 8 semestri, apgūstot 160 KP vai 240 ECTS, studējot pilna laika studijās.

Osnabrikas Lietišķo zinātņu universitātes un Viļņas Universitātes studiju saturs ir līdzvērtīgi DU PBSP Māszinības kursu saturam: teorētisko zināšanu apguve mijas ar praktisko iemaņu pilnveidošanu. Studiju kursi orientēti uz Māsai (Vispārējās aprūpes māsai) nepieciešamajām zināšanām un kompetencēm.

Osnabrikas Lietišķo zinātņu universitātes bakalaurs studiju programmā prakses apjoms kopā veido 20 KP, bet Viļņas Universitātes “Māszinību” programmā praksei atvēlēti 55 KP. Šāda KP atšķirība skaidrojama ar klīnisko mācību integrāciju kopējā praksē KP apmērā.

DU PBSP “Māszinības” un Osnabrikas Lietišķo zinātņu universitātes bakalaurs studiju programmās īpaša vieta atvēlēta tieši praktiskajām nodarbībām atsevišķos studijuursos. Bakalaurs noslēguma darbs veido 12 KP gan Osnabrikas Lietišķo zinātņu universitātes, gan DU PBSP “Māszinības”.

Studiju kursu atšķirības pamatā ir saistītas ar LR likumdošanas (MK Nr. 512 Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu) prasību ievērošanu un obligāta satura kursu iestrādi programmas plānā.

Ekspertu uzskata, ka DU veiktais salīdzinājums ir kvalitatīvs, no tā ir izdarīti secinājumi, kuri ir iekļauti DU studiju programmas satura izstrādē, ka izstrādāta DU PBSP Māszinības atbilst nozares tendencēm ES un pasaulē, ka arī darba tirgus prasībām ES un Latvijā.

4. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

PBSP Māszinības attīstības perspektīvas un potenciālie riski ir iekļautas arī SVID analizē un daļēji tika atspoguļoti iepriekšējās sadaļas analizē.

Vizītes laikā DU vadība apliecināja, ka DU PBSP Māszinības ietvaros ir pieņemts lēmums iestāties Latvijas Māsu asociācijā, lai aktīvi piedalītos māsu izglītības īstenošanā un sabiedrības izglītošanā veselības un medicīnas jautājumos. Tas tuvākajā laikā arī tiks izdarīts.

Vizītes laikā eksperti pārliecinājās par PBSP Māszinības pārdomātajiem satura attīstības aspektiem. Kā galvenie tika minēti, regulāri pārskatīt un pilnveidot studiju kursu saturu un studiju metodes, galveno akcentu liekot uz studiju metodēm, kas veicina izziņas, problēmu risināšanas un kritiskās domāšanas attīstību studentos; veikt regulāras studējošo, darba devēju un absolventu aptaujas, nodrošinot atgriezenisko saiti un pilnveidojot studiju programmu; nodrošināt viesdocētāju – jomas profesionāļu piesaisti; programmas absolventiem ir iespēja studēt maģistra līmeņa studiju programmās veselības aprūpes jomā RSU un LU, kā arī atbilstošās maģistra studiju programmās Latvijas un citu valstu augstskolās un apgūt māsu profesionālās pilnveides izglītības programmas.

Ņemot vērā Lisabonas konvencijas²⁹ (1997. g.) un Boloņas deklarācijas (1999. g.) prasību ieviešanu tiek plānots turpināt DU studiju virziena tuvināšanu ES valstu universitāšu veselības aprūpes studiju programmām, vienlaikus saglabājot tās atšķirības, kas atbilst Latvijas valsts prioritātēm.

Paredzēts sistemātiski veikt kvalitātes kontroli un tās izvērtēšanu studiju programmās, attīstīt starptautisku sadarbību ar augstākās izglītības iestādēm, nostiprināt sadarbību ar veselības un sociālās aprūpes institūcijām, augstākajām izglītības iestādēm un pašvaldības institūcijām Latvijas austrumu reģionā un Latvijā, akadēmisko mācībspēku profesionālo un pedagoģisko zināšanu, prasmju un kompetences paaugstināšanu, studiju virziena realizācijai nepieciešamās infrastruktūras un materiāli-tehniskās bāzes attīstīšanu un uzlabošanu.

PBSP Māszinības raksturojumā norādīts, kā arī vizītes laikā ekspertiem bija iespēja pārliecināties, ka programmas īstenošanā plānota cieša sadarbība ar nozares pārstāvjiem un darba devējiem, lai kopīgi identificētu veselības aprūpes aktualitātes un iniciētu nozarei atbilstošas inovācijas zinātniskajā pētniecībā, tādējādi efektīvi stiprinot veselības aprūpes attīstību un nodrošinātu jauno speciālistu sekmīgu iekļaušanos dinamiskajā darba tirgū. Sadarbības mērķis ir veidot atgriezenisko saiti, lai nodrošinātu izglītības programmu, absolventu zināšanu un prasmju atbilstību darba tirgus vajadzībām. Ir apzināts darba tirgus potenciāls pēc augsti kvalificētajām māsām un speciālistu trūkums nozarē, pamatots pieprasījums un pieejamas brīvās darba vietas studiju programmas absolventiem.

Eksperti uzskata, ka jaunajam profesionālajam standartam pakārtoto inovatīvo programmas studiju rezultātu dēļ būtu nodrošināta absolventu konkurētspēja Latvijas un starptautiskā darba tirgū; programmas ieviesējiem ir skaidri definēts programmas attīstības virziens – darba tirgus vajadzību (nepietiekams aprūpes māsu skaits Latvijas slimnīcās) apmierināšana, tādējādi risinot akūtas valsts tautsaimnieciskās problēmas.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [1]

Studiju programmas izveide ir pamatota un atbilst augstskolas stratēģijai, studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami un savstarpēji saistīti. Studiju programma atbilst studiju virzienam “Veselības aprūpe”, kurā to plāno iekļaut. Par to eksperti pārliecinājās balstoties uz iesniegtajiem dokumentiem un vizītes laikā iepazīstoties ar studiju programmas vadības sniegtajam atbildēm uz jautājumiem un paskaidrojumiem. No iesniegtās informācijas var secināt, ka studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas veikspējas rādītāji, ka arī apzināti riski un potenciāls.

Augstskola ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu studiju programmām, un ir norādīti galvenie secinājumi.

Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

Stiprās puses:

- 1) DU ir lielākā izglītības iestāde Latvijas austrumu reģionā, kas sagatavo speciālistus veselības aprūpes jomā (PBSP Fizioterapija);
- 2) mūsdienīgs studiju, medicīniskais un IKT aprīkojums;
- 3) PBSP Māszinības īstenošanā plānota cieša sadarbība ar nozares pārstāvjiem un darba devējiem, lai kopīgi identificētu veselības aprūpes aktualitātes un iniciētu nozarei atbilstošas inovācijas zinātniskajā pētniecībā.

Vājās puses:

- 1) Uzņemšanas prasības sašaurina potenciālo studējošo loku;
- 2) DU iepriekš nav pieredzes Māszinību studiju programmas īstenošanā bakalaura līmenī, tikai 1. līmeņa profesionālā augstākā izglītības programma Māszinības (DU DMK).

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	X			
2.		X		
3.	X			
4.	X			

Prasības [1] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programma atbilst studiju virzienam, jo tiek izpildīti visi nepieciešamie nosacījumi programmas realizācijai, attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.
	X			

II. Resursi un nodrošinājums

Prasība [2]: Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Kritēriji un analīze

1. Studiju bāze, ietverot iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) un nepieciešamo palīgpersonālu, ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Māszinības” raksturojuma II sadaļas 2.1. punkta ir izklāstīts, ka studiju programmas vadību organizēs DU Studiju padome, Dabaszinātņu fakultātes Dome un studiju virziena “Veselības aprūpe” vadība. Studiju kvalitāti veidos augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, viesdocētāji, vieslektori (tai skaitā ārzemju), un kvalitāti uzraudzīs DU Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs un studiju

programmas direktors. Raksturojuma pielikums nr. 3 “Mācībspēku saraksts” apliecina, ka studiju programmai ir piesaistīti dažādu nozaru speciālisti, viesdocētāji un vieslektori.

Studiju programmu īsteno Daugavpils Universitātes struktūrvienībās, kā piemēram, Anatomijas un fizioloģijas katedrā, DMF Fizikas un tehnoloģiju institūtā, DMF Vides zinātnes un ķīmijas katedrā; DU Aģentūras Daugavpils universitātes Daugavpils Medicīnas koledžā; partnerinstitūcijās - SIA “Daugavpils Reģionālā slimnīca”, “Centra poliklīnika” un citās. II sadaļas 2.6.1. tabula apkopo lielāko daļu iesaistīto struktūrvienību. Galvenokārt teorētiskās un praktiskās iemaņas studējošie apgūs Parādes iela 1, Parādes iela 1a, Vienības iela 13, Varšavas iela 26A, bet zināšanas nostiprinās pilsētas un reģiona ārstniecības iestādēs.

Attiecīgajās iestādēs tiks īstenotas gan klīniskās mācības, gan prakses, gan studiju process, kas saistīts ar simulācijām. Tāpat sadarbības ietvaros ar mācību struktūrvienībām un veselības aprūpes iestādēm tiks īstenots ne tikai studiju darbs, bet arī lietišķo pētījumu, studējošo patstāvīgo darbu, bakalaura darbu un zinātnisko darbību izstrāde.

Raksturojuma 2.2. sadaļā ir uzskaitītas papildus sadarbības iespējas ar vēl citām DU struktūrvienībām, piemēram, Anatomijas un fizioloģijas katedra, Fizikas un matemātikas katedra, Ķīmijas un ģeogrāfijas katedra, Dzīvības zinātņu un tehnoloģiju institūts, Izglītības un vadības fakultātes, DU Tehnoloģiju pārneses kontaktpunkts, Mūžizglītības centrs u.c. Vizītes laikā eksperti tika informēti, ka ir 17 sadarbības līgumi ar citām ERASMUS+ iesaistītām universitātēm, un studējošajiem būs iespēja arī doties ERASMUS+ apmaiņas braucienos.

Studiju programmas īstenošanas nolūkos ir apkopotas nepieciešamās struktūrvienības, palīgpersonāls, zinātniskie un citi institūti, organizācijas un ir arī noslēgti sadarbības līgumi par studiju praksēm ar septiņām iestādēm – SIA “Daugavpils bērnu veselības centrs”, SIA “Krāslavas slimnīca”, A/S “Veselības centru apvienība”.

Studiju programmas raksturojumā un vizītes laikā iegūta informācija apstiprina, ka studiju bāze, struktūrvienības, palīgpersonāls ir apzināta un atbilstoša studiju programmas realizācijai.

2. Informatīvā un metodiskā bāze, datubāzes un bibliotēkā pieejamā literatūra atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Eksperti vizītes laikā iepazinās ar raksturojuma II sadaļas 2.3. punktā uzskaitītajām DU infrastruktūrām, datubāzēm, informācijas tīkliem, DU pētniecības centra datu bāzēm, kā arī materiāliem, pakalpojumiem, datorizētajām lietojumprogrammām, ko studenti un mācībspēki var izmantot studiju programmas ietvaros, un papildus vēl iesaistīties pētniecībā un attīstīt savu zinātnisko darbību. Eksperti, atzīst, ka DU spēj nodrošināt plašas iespējas topošajiem studentiem un mācībspēkiem pilnveidoties un attīstīt sevi izvēlētajā profesijā.

DU ir e-studiju vide, kura spēj nodrošināt dažādas mācību formas un metodes. E-studiju vide ir veidota uz Moodle bāzes, tādējādi, mācībspēkiem ir iespējams, pašiem rediģēt savus studiju kursus, pievienot materiālus gan no lekcijām, semināriem, praktiskajām nodarbībām, izveidot testus un citus pārbaudījuma formas. E-studiju videi, ir arī papildus ieguvums, ka studējošie, kas nav varējuši ierasties klātienē lekcijā, to var noskatīties e-studiju vidē. Komunikācijai mācībspēki-studenti var izmantot gan studējošo e-pastus, gan pašu Moodle sistēmu. DU arī klātienē vizītē min, ka komunikācijā ar studentiem, izmanto ne tikai tradicionālos IT rīkus, bet arī Skype, Facebook un Zoom. DU ir vēl sava DUIS jeb Daugavpils universitātes informatīva sistēma, kas ir sinhronizēta ar Moodle. Šajā sistēmā tiek ievietotas gan katra studējošā individuālas atzīmes, kurām tas var piekļūt, tāpat redzēt savus individuālos rīkojumus, kas saistīti ar studiju procesu, tai skaitā nodarbību sarakstu un studiju kursu aprakstus.

Vizītes laikā apliecināts un raksturojumā minēts, ka mācībspēkiem un studējošajiem tiek piedāvāti informatīvi kursi, apmācības un semināri, par to, kā izmantot e-studijas, kā arī

mācībspēkiem veidot savus e-kursus. Licencēšanas raksturojumā ir pat pievienoti pamācības, kur var apskatīt šos, ja ir DU profils. Papildus tam, DU ir iegādājusies ZOOM licences, lai varētu nepieciešamības gadījumā, īstenot studiju procesu arī attālināti.

DU bibliotēkas krājumi gan pēc klātienē vizītes laikā redzētā, gan pēc raksturojumā paustā spriežot, pārliecina, ka studiju programmai jau ir bāze ar studiju materiāliem studiju programmas apguvei un papildus tiks iepirkta papildus jaunāka literatūra. Diemžēl jāatzīmē, ka daļa līdzšinējā izmantojamo informācijas resursu ir novecojuši, īpaši tas attiecas uz obligāti izmantojamiem resursiem. Piemēram, J. Nemiro, A. Amoliņš "Medicīniskā rentgenoloģija", Rīga, Zvaigzne ABC, 1983, A. Cukra "Zīdaiņa un mazbērna ēdināšana", Rīga, Zvaigzne ABC, 1996, Z. Zariņš "Uztura mācība", 1999, "Kardiopulmonālās reanimācijas vadlīnijas un algoritmi" Latvijas Ārsts, 2012, Vasiļenko V. "Iekšējo slimību propedeutika", 1982. (krievu val.), A. Baka, A. Grunevalds "Grāmata par aprūpi", Rīga, Preses nams, 1998, Dubkēvičs L. Saskarsmes stunda māsām, R.: MPIC, 1997, u.c.

Eksperti ir saņēmuši DU papildus pēc vizītes iesūtīto pielikumu "Māszinības studiju kursu nodrošināšanai iegādājama literatūras saraksts", ko DU plāno papildus iegādāties. Jāatzīmē, ka šajā sarakstā trūkst literatūras avotu par aprūpes procesu un māszinību teorijām. Būtu ieteicams padomāt par šādu literatūras avotu iegādi.

Bibliotēkas klientiem tai skaitā studējošiem ir pieejamas brīvpieejas lasītavas telpas ar 60 darba vietām. Kopējā bibliotēkas platība ir 1000 m², krājums ir lielāks nekā 267 000 vienības, no kurām grāmatas ir vairāk nekā 230 000. Konkrēti medicīnas un bioloģijas zinātnes nozarē ir aptuveni 7000 vienību.

Bibliotēka strādā 9 stundas dienā, 45 stundas nedēļā, un lasītava ir atvērta no plkst. 9:00 līdz 23:00. darba dienās, un sestdienās no 10:00 līdz 17:00.

Bibliotēka studējošajiem piedāvā arī dažādus – skenēšanas, kopēšanas pakalpojumus. Tāpat arī bibliotēka uz vietas ir elektroniskais katalogs, grāmatu pasūtīšanas iespējas, gan klātienē, gan attālināti var veikt grāmatu rezervāciju, pagarināšanu, un ir arī automātiskā klientu apkalpošanas sistēma, kad studējošais paņem savu grāmatu, to pie attiecīgas iekārtas reģistrē un izņem vai nodot.

DU tīklā tiek nodrošināta arī piekļuve dažādām datubāzēm – EBSCO Publishing, PubMed, Cambridge journals, Science Direct. Eksperti atzīst, ka varētu būt ar medicīnas nozari vairāk saistītas datubāzes – Access Medicine, ClinicalKey, UpToDate. Vizītes laikā, bibliotēkas vadītāja informēja, ka regulāri tiek veikti statistikas apkopojumi un izvērtēšana, kuras datubāzes studenti lieto biežāk. Kā arī tiek veikti jaunu grāmatu iepirkumi katru gadu papildinot un atjaunojot krājumu, savukārt nolietojušās vienības un novecojušo literatūru izslēdz no krājuma.

DU bibliotēka ir arī apkopjoši brīvpieejas resursus, e-grāmatas, e-žurnālus, ko izmanto gan docētāji, gan arī studenti.

Papildus DU bibliotēkai studējošajiem vēl ir pieejamas Daugavpils Universitātes Daugavpils Medicīnas koledžas (DU DMK) bibliotēkas telpas un literatūras krājumi, kas vairāk specializētas uz veselības aprūpes jomu un nodrošina un tieši studiju programmas "Māszinības" literatūras pieejamību. Bibliotēkas telpās ir 6 datori, interneta pieslēgums, 20 lasīšanas darba vietas. Ir pārstāvēta visa nozarei atbilstošā literatūra un tā regulāri tiek papildināta ar jauniem resursiem. Šobrīd ir pieejami 8984 ar nozari saistītu vienību skaits bibliotēkā – 8081 eksemplāri, 24 audiovizuālie dokumenti, 8 nosaukumu periodiski izdevumi (Ārsts.lv, Doctus, Latvijas ārsts u.c.). Arī bibliotēkare atzīst, ka studējošie labprātīgi izmanto bibliotēkas telpas, lai mācītos un izmantotu literatūru.

Bibliotēka arī nodrošina apmācības un iespēju grāmatu klāstu papildināt no citām bibliotēkām, jo ir noslēgti sadarbības līgumi ar Latvijas Universitāti, Rīgas Stradiņa Universitāti, Baltijas Starptautisko akadēmiju. Bibliotēkas darba laiks nodrošina pieejamību informatīvajiem resursiem atbilstoši studējošo vajadzībām.

Iepazīstoties ar DU un tās piedāvātajām iespējām, kā arī ar raksturojumā sniegto informāciju, var secināt, ka metodiskā, informatīvā bāze, kā arī bibliotēkā pieejamā literatūra un datubāzes pārsvarā atbilst studiju programmas īstenošanai un atbalsta studiju procesa realizāciju. Bet literatūras sarakstā vairāki avoti ir novecojuši, ka arī trūkst literatūras avotu par aprūpes procesu un māšzinību teorijām. Būtu ieteicams padomāt par šādu literatūras avotu iegādi.

3. Finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

Studiju programmu uz doto brīdi paredzēts īstenot no valsts dotētajām budžeta vietām, jo ir liels pieprasījums pēc specialistiem un atbalsts nozarē (60 budžeta vietas vienā gadā).

Klātienēs vizītes laikā, ekspertus informēja, ka studējošie, kas turpinās PBSP pēc pirmā līmeņa izglītības ieguves, Daugavpils pašvaldība nodrošinās 30 apmaksātas studiju vietas, paredzot līgumu ar kādu no pašvaldības slimnīcām uz 5 gadiem.

Tāpat licencēšanas raksturojumam ir pievienots 20. pielikums “PBSP “Māšzinības” izmaksu aprēķins”, kurā ir uzskaitīti aprēķini studiju programmas īstenošanai un viena studējoša izmaksām uz vienu studiju gadu. 2021./2022. mācību gada studiju izmaksa, ņemot vērā visus plānotus izdevumus, ir aprēķināta 5046.96 EUR.

Vizītes laikā DU vadība minēja, ka, ja mācībspēku un materiāltehniskās bāzes kapacitāte atļaus, tiks piedāvātas papildus maksas studiju vietas un studējošajiem būs iespēja pretendēt uz studiju maksas atlaidēm.

Eksperti uzskata, ka studiju programmas finansēšanas avoti, un iesniegtais studiju programmas izmaksu un finansiālās bāzes apmēra pamatojums ir apzināts un pamatots studiju programmas īstenošanai, bet nav pievienots izvērtējums maksas studiju īstenošanai.

4. Materiāltehniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Studiju programmas realizēšanai tiks izmantotas DU telpas Parādes ielā 1, Parādes ielā 1a, Vienības ielā 13, Varšavas ielā 26a un arī pašvaldības un reģiona esošajās slimnīcās. Daļa studiju programmas tiks īstenota DU DMK telpās, kurās ir jau tagad iegādātas augstas kvalitātes un modernās tehnoloģijas māsas profesijas apgūšanai. DU DMK ir ierīkots simulāciju centrs, kurā ir gan procedūru kabinets, manipulāciju istaba, inovatīvo tehnoloģiju laboratoriju, neatliekamās medicīniskās manipulācijas centrs un citi.

Kopā DU studējošajiem pieejamas ir 4 zinātniski pētnieciskās laboratorijās, 3 lekciju auditorijas ar 50 līdz pat 107 sēdvietām, 6 specializēti mācību kabineti. Klātienēs vizītes laikā, iepazīstoties ar DU infrastruktūru, studējošajiem tiks piedāvātas ļoti daudz un dažādas iespējas, kā veikt zinātnisko darbību, pilnveidoties un apgūt studiju programmu.

Raksturojumam 2.6. sadaļā ir pievienota tabula, kas apkopo PBSP “Māšzinības” studējošajiem pieejamo mācību un pētniecisko infrastruktūru skaitu un tehnoloģijas. Eksperti vizītes laikā iepazīnās ar lielākoties visām telpām, tai skaitā arī ar Daugavpils Reģionālās slimnīcas mācību telpām un simulāciju telpu, kur studējošie varēs apgūt papildus – darba vidē realizējamās un nepieciešamās prasmes. Eksperti var apgalvot, ka studējošajiem būs iespēja studiju programmai nepieciešamās prasmes apgūt.

Gan DU vadība, gan arī mācībspēki uzsvēra, ka ļoti cenšas visu laiku atjaunot un uzlabot infrastruktūru, materiāltehniskās bāzes nodrošinājumu – piesaistot projektu finansējumu. Eksperti vizītes laikā par to pārliecinājās, jo studējošiem ļoti daudz dažādu pieejamo tehnoloģiju un mācībrīku – Vega II LMU, SEM, dažāda veida mikroskopi, Master Screen CPX, EEG komplekts, asinsspiediena holteri, SunTech. Miorefleksometri, fonendoskopi,

asinsspiediena mērītāji, spirometri, oksimetri, datorizēts anatomiskais galds, u. c. Vēl būtiskāk "Māszinību" studējošajiem DU DMK telpās pieejami ir gan SimMan asiņošanas stimulatori (SimMan Essential), Bērnu aprūpes simulators – Nursing Baby, vairāki pieaugušo manekeni- Nursing Anne, studējošiem ir mulāžas uz kā trenēties intravenozās pieejas nodrošināšanu, nodrošināt brūču un stomu aprūpi, arī veikt nazogastrālās zondes ievadi, pieņemt dzemdības, aprūpēt izgulējumus, pareizi nodrošināt pacienta ķermeņa higiēnas procedūras, pozicionēt un atslogot pacienta ķermeni u.c. Studējošiem un mācībspēkiem ir pieejams moderns un dažāds materiāltehniskās bāzes nodrošinājums.

DU ir padomājusi par studējošajiem ar īpašām vajadzībām, gan raksturojumā, gan vizītes laikā par to varēja pārliecināties. Studiju auditorijās un esošo praktisko iemaņu apguves kabinetā, simulāciju centrs ir pieejams cilvēkiem ratiņkrēslā, tāpat informācija ir pieejama vājredzīgiem, vājdzirdīgiem cilvēkiem. Liela daļa gaitenju zīmes ir Braila rakstā. Papildus ir padomāts par studējošajiem ar bērniem, jo ir izveidotas bērnistabas, rotaļistabas, kamēr vecāks studē.

Medicīnisko atbalstu docētāji un studējošie var saņemt sertificētā veselības kabinetā, kurā pirmo palīdzību var sniegt ārsta palīgs.

Eksperti atzīst, ka materiāltehniskā bāze un tās nodrošinājums ir pieejams gan studējošajiem, gan mācībspēkiem, organizēts atbilstoši studiju programmas specifikai un līmenim.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [2]

Iepazīstoties ar PBSP "Māszinības" raksturojumu un klātienē vizītē sniegto un vēlāk arī papildus iesūtīto informāciju var secināt, ka studiju un informatīvā bāze ir apzināta, resursi un materiāltehniskais nodrošinājums ir pieejami un atbilstoši studiju programmas specifikai, studiju finansiālās bāzes pamatojums ir saprotams un atbilstošs studiju programmas realizācijai.

DU sadarbība ar veselības aprūpes iestādēm ir spējīga nodrošināt kvalitatīvu un daudzpusīgu studiju programmas apguvi, kā arī atbalstīt studējošo zinātnisko darbību kāda no modernajām DU zinātniskajām laboratorijām.

Informatīvā bāze ir atbilstoša, bet eksperti rekomendē ilgtermiņā uzlabot un pilnveidot. DU vadība un Studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki mutiski apliecinājuši apņēmību attīstīt šo studiju programmu, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu un Latvija iegūtu augsti kvalificētas Māsas (Vispārējās aprūpes māsas).

Stiprās puses:

- 1) Padomāts par studējošajiem ar īpašām vajadzībām un par studējošajiem ar bērniem;
- 2) Studējošajiem ir pieejamas vairākas bibliotēkas, līdz ar to vairākas telpas un vairāk metodisko materiālu, datubāžu un citu pakalpojumu, ko izmantot, lai apgūtu studiju programmu;
- 3) Studējošajiem ir iespēja veikt arī augstas kvalitātes zinātniskos pētījumus modernās aprīkotajās zinātniskajās laboratorijās;
- 4) Materiāltehnisko bāzi mācībspēki var pielāgot, mainīt, uzlabot studiju kursu vajadzībām arī studiju procesa laikā;
- 5) DU regulāri papildina un atjauno pieejamo literatūru un materiāltehnisko bāzi, arī piesaista Eiropas fondu finansējumus, lai attīstītu studētveicinošu un studentiem profesionālu studiju vidi.

Vājās puses:

- 1) Mācību literatūras sarakstā vairāki avoti ir novecojuši, ka arī trūkst literatūras avotu par aprūpes procesu un māšzinību teorijām.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	X			
2.		X		
3.		X		
4.	X			

Prasības [2] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programmas īstenošanai un nozares specifikai nepieciešamo iemaņu apgūšanai materiāltehniskā bāze un resursi ir apzināti, informatīvā un metodiskā, un finansiālā bāze arī ir apzināta un spēj nodrošināt studiju programmas realizāciju.
	X			

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Prasība [3]: Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem

Kritēriji un analīze:

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilst attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots un nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

PBSP "Māšzinības" plānojums paredz pilna laika klātienes studijas ar ilgumu 4 gadi/8 semestri, 160 KP apjomā. Studiju programma veidota balstoties uz saistošajiem normatīvajiem aktiem: Augstskolu likumu, Ārstniecības likumu, Likumu par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, Ministru kabineta 24.03.2009. noteikumi Nr. 268 "Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu", Ministru kabineta 26.08.2014. noteikumi Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu", EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2013/55/ES (2013. gada 20. novembris), ar ko groza Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un Regulu (ES) Nr.

1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (IMI regulu).

Saskaņā ar Ministru kabineta 26.08.2014. noteikumiem Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu" un profesijas standartu "Māsa (Vispārējās aprūpes māsa)" PBSP Māszinības saturā kredītpunktu (KP) sadalījumā ir iekļauti: vispārīzglītojošie studiju kursi - 20 KP, nozares teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju kursi - 36 KP, nozares profesionālās specializācijas kursi - 66 KP, klīniskā prakse - 20 KP, valsts pārbaudījums - 12 KP un brīvās izvēles kursi - 6 KP apjomā, kas atbilst regulējumam.

PBSP Māszinības novērtēšanā pastiprināta uzmanība tika pievērsta regulējuma par klīnisko mācību apjomu piemērošanai. No studiju kursu aprakstiem un PBSP Māszinības studiju plāna (2. pielikums) izriet, ka klīniskās mācības sastāda 40 KP un klīniskā prakse – 20 KP. Kopā tie ir 60 KP. Tomēr, ekspertu ieskatā, atbilstoši Likumam par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, māsu klīniskām mācībām nodrošinot tiešu kontaktu ar veselu vai slimu indivīdu un sabiedrību kvalificētu māsu vadībā un sadarbībā ar citām ārstniecības personām, jābūt vismaz pusi no minimālā izglītības programmas ilguma – 80 KP.

Savukārt, vizītes laikā eksperti tika informēti un DU 16.06.2021. vēstulē Nr. 4-40/250 par papildinformācijas sniegšanu 2. punktā norādīts, ka klīnisko mācību apjoms ir papildināts atbilstoši normatīvajiem aktiem un PBSP Māszinības klīniskās mācības veidos 80 KP, t.s. klīniskās mācības studiju kursu ietvaros - 60 KP un klīniskā prakse - 20 KP, kas atbilst Likuma par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu 14. panta 3. punktam (grozījumi, kas stāsies spēkā 01.01.2022.), ka Latvijas Republikā atzīst ES dalībvalstī vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstī izdotu māsas izglītību apliecināšu dokumentu par vismaz trīs gadus ilgas izglītības programmas apguvi, kas ietver ne mazāk kā 4600 teorētiskās un klīniskās kontaktstundas, no kurām teorētiskās mācības aizņem vismaz vienu trešdaļu un klīniskās mācības - vismaz pusi no minimālā izglītības programmas ilguma un 14. panta 6. punktam, kas nosaka, ka māsu klīniskās mācības ir izglītības programmas daļa, kuru īsteno ārstniecības iestādēs, kas var nodrošināt māsu izglītības programmas apguvi, tiešu kontaktu ar veselu vai slimu indivīdu un sabiedrību kā darba vidē balstītas mācības kvalificētu māsu vadībā un sadarbībā ar citām ārstniecības personām.

Vizītes laikā eksperti mutiski tika informēti, ka studiju kursa ietvaros ir iekļauts lekciju, semināru, simulāciju, klīnisko mācību un patstāvīgo darbu dalījums. Piemēram, studiju kursā Ilgtermiņa aprūpe pacientiem ar hroniskām slimībām (2 KP), paredzētas lekcijas – 4 stundas, semināri – 4 stundas, klīniskās mācības – 24 stundas un patstāvīgie darbi – 48 stundas. Studiju kursā Medicīniskā rehabilitācija (1 KP) attiecīgi sadalījums ir lekcijas 8 stundas, simulācijas – 8 stundas un klīniskās mācības – 16 stundas, patstāvīgais darbs – 8 stundas. Neatliekamā medicīniskā palīdzība, katastrofu medicīna (3 KP) - lekcijas – 8 stundas, simulācijas – 8 stundas, klīniskās mācības – 32 stundas, patstāvīgais darbs – 72 stundas.

Ekspertiem būtu ieteikums precizēt studiju plānu, norādot teorētisko un klīnisko mācību apjoma uzskaiti kredītpunktos (KP) un stundas, lai atbilstība būtu pārskatāmāka.

Pēc studiju kursu aprakstiem var spriest, ka klīniskās mācības tiks realizētas uz vietas ārstniecības iestādēs un pirms klīniskajām mācībām paredzētās simulācijas, praktiskie darbi – DU Daugavpils medicīnas koledžas pacientu aprūpes simulācijas centrā. Tas tika arī mutiski apliecināts arī vizītes laikā. Tomēr, studiju programmas raksturojumā un studiju kursu aprakstos nav norādīts, ka klīniskās mācības notiks kvalificētu māsu vadībā.

PBSP Māszinības atbilstoši Ministru kabineta 26.08.2014. noteikumu Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu" 11.1. punktā iekļauto prasību par uzņēmējdarbības moduli, ir iekļauts "darba organizēšanas un vadīšanas modulis"

(7 KP apjomā), kurš sastāv no sekojošiem studiju kursiem: Veselības aprūpes sistēma sabiedrības sociālā un politiskā struktūrā, pacientu integrācija (1 KP), Darba organizēšana un menedžments veselības aprūpes iestādēs (2 KP), Medicīniskās darbības juridiskie pamati un tiesiskās attiecības (2 KP), Kvalitātes vadība un pacientu drošība (2 KP).

Kā arī to pašu MK noteikumu 12. punktā minētās prasības par vides un civilo aizsardzību, iekļautas studijuursos Civilā aizsardzība un katastrofu pārvaldība (1 KP) un Vides aizsardzība, darba aizsardzība un ugunsdrošība (2 KP).

PBSP Māszinības programmas izveide, īstenošana un attīstība notiek sadarbības ietvaros starp DU, Daugavpils Universitātes aģentūru Daugavpils Universitātes Daugavpils medicīnas koledžu un Daugavpils Reģionālo slimnīcu, paredzot sadarbības partneru akadēmisko, profesionālo un materiāltehnisko resursu izmantošanu programmas realizācijā.

Eksperti uzskata, ka studiju programmas saturs ir aktuāls un nodrošina izvirzīto mērķu un sasniedzamo rezultātu sasniegšanu, kas nodrošina Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) kompetenču veidošanu. PBSP Māszinības studiju procesa inovatīvā pieeja ir vērsta uz profesionālo iemaņu apguvi un paredz darba vidē balstītu studiju realizāciju, kur programmas klīnisko mācību īstenošana notiks klīniskās vides apstākļos ārstniecības iestādēs, savukārt, simulāciju nodarbības tiks realizētas DU Daugavpils Medicīnas koledžā un Daugavpils Reģionālajā slimnīcā. Lielākajā daļā studiju kursu aprakstu ir skaidri aprakstīta anotācija, kalendārais plāns, definēti sasniedzamie rezultāti, patstāvīgo darbu raksturojums, prasības KP iegūšanai.

Katrā studiju kursā tiek pievērsta uzmanība gan zināšanu, gan prasmju, gan kompetenču attīstībai. Kursu saturs nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu un rada pamatu atbilstošas Māsas (vispārējās aprūpes māsas) profesionālās kvalifikācijas iegūšanai. Par to liecina arī sniegtā informācija 14. pielikumā PBSP Māszinības studiju kursu kartējums, kurā apkopota studijuursos sasniedzamo kompetenču atbilstība studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem un 17. pielikumā PBSP Māszinības atbilstība profesijas standartam.

Tomēr eksperti vērš uzmanību, ka studiju kursa “Radioloģijas pamati, pacienta sagatavošana radioloģiskām procedūrām” tēmas nav atbilstošas profesijas standartam “Māsa (vispārējās aprūpes māsa)” un studiju kursa nosaukumam.

Kopumā vērtējot, studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina izvirzītu studiju rezultātu sasniegšanu, studiju programmā ir sekmīgi nodrošināta studiju kursu pēctecība un savstarpējā mijiedarbība.

Bet eksperti atzīmē, ka daļā studiju kursu aprakstos nozares specializācijas jomās kursa autori ir citas profesijas pārstāvji, piemēram, skaistumkopšanas speciālists kosmetoloģijā, studijuursos Aprūpes plāna izstrāde, Uz pierādījumiem balstīta masu prakse, Klīniskā ievadprakse, Klīniskā prakse I, II un III. Daļa šo kursu docētāju arī ir citu profesiju pārstāvji, par ko ir izteikta ekspertu rekomendācija.

Daugavpils Universitātes informācijas stendā (Vienības ielā 13) un mājas lapā pieejama informācija par studiju uzsākšanas iespējām DU PBSP Māszinības vēlākos studiju posmos pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas "Māszinības" absolventiem. Tomēr PBSP Māszinības iesniegtajā raksturojumā un pielikumos nav aprakstīts, kā notiks studiju realizācija vēlākos studiju posmos PBSP Māszinības.

2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanās principus, studējošo prakses (ja piemērojams) organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā).

PBSP Māszinības ir paredzēts organizēt kā pilna laika klātienes studijas. Programma tiks realizēta latviešu valodā.

Studiju process tiek nodrošināts, ievērojot studentcentrētu pieeju, ko nosaka arī DU kvalitātes politika, ar kuru eksperti tika iepazīstināti. Studentcentrēta pieeja studiju procesā tiek nodrošināta iesaistot studentus programmas pārraudzībā, veicot studējošo aptaujas par studiju kursiem un studiju programmu kopumā. Studentcentrētu pieeju nodrošina definētie un iekšējos normatīvos aktos atrunātie studiju kursu, pārbaudes darbu vērtēšanas kritēriji; studiju kursu aprakstos ietvertā informācija par sagaidāmajiem rezultātiem, studentu patstāvīgajiem darbiem.

Ekspertu vizītes laikā atzinīgi tika novērtēta studiju vide un tehniskais nodrošinājums. Studiju vide un tehniskais nodrošinājums veicina studentcentrētas mācīšanās principu. Katra studiju kursa sākumā studējošie tiks iepazīstināti ar kursa sasniedzamajiem rezultātiem. Kursa noslēgumā paredzēta atgriezeniskā saite par kursa norisi. Viens no mācībspēku uzdevumiem ir iedrošināt studējošos uzņemties aktīvu lomu studiju procesā. Tiek respektētas studējošo vajadzības un iespējas, piemēram, veidojot piemērotu studiju grafiku, jo studijas DU telpās un ārstniecības iestādēs tiek organizētas dažādās nedēļas dienās. Studējošiem nodrošināta piekļuve e-studiju videi (Moodle), kur katram no studiju kursiem pieejama vispārīgā informācija par kursu, digitālie studiju materiāli, interaktīvie mācību materiāli, iespējas iesniegt patstāvīgos darbus. Studējošo zināšanas un prasmes vērtē ne tikai mācībspēki, bet tiek veicināta arī paškontrolē pār savām studijām. Studiju procesā notiek nepārtraukta sadarbība starp studējošiem un mācībspēkiem. Studējošie tiek aicināti izteikt savu viedokli.

Lai veicinātu studējošo iesaisti pētniecībā un projektos, reizi gadā studējošie var piedalīties konkursos, saņemot grantu iesniegto un apstiprināto projektu īstenošanai. Pastāv arī iespējas iesaistīties DU organizētajās zinātniskajās konferencēs un citos projektos.

Studējošajiem ir iespēja kā brīvklauštājiem piedalīties citu studiju programmu, piemēram, Fizioterapija, Bioloģija, Ķīmija, Psiholoģija, studijuursos, apmeklējot noteiktu skaitu lekciju vai praktisko nodarbību.

Darbojas procedūra studējošo apelāciju izskatīšanai.

PBSP Māszinības ietvaros studējošie iziet praksi (Klīniskā prakse) ārstniecības iestādē 20 KP apjomā, kā to paredz Ministru kabineta 26.08.2014. noteikumi Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu". Klīniskā prakse tiek īstenota atbilstoši studiju plānam.

Nolikumā par profesionālās kvalifikācijas praksi (Studiju programmas raksturojuma 6. pielikums) aprakstīti prakses mērķi, uzdevumi, saturs, apjoms. Diemžēl, nolikumā nav definētas prasības prakses vadītājam, piemēram, atbilstoša profesija un kvalifikācija, praktiskā darba pieredze.

Studiju programma paredz Klīnisko ievadpraksi (2 KP) otrajā semestrī, Klīnisko praksi I (4 KP) - ceturtajā semestrī, Klīnisko praksi II (6 KP) - sestajā semestrī un Klīniskā prakse III (8 KP) - astotajā semestrī. Klīniskās prakses III laikā, ja studējošais vēlas, viņam ir iespēja padziļinātāk iepazīties ar kādu no Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) iespējamajām profesijas specializācijām, piemēram anestēzija un intensīvā terapija, perioperatīvā aprūpe, bērnu aprūpe, u.c.

Prakses mērķis ir pilnveidot studējošo iegūtās teorētiskās zināšanas pacientu aprūpē, apgūt un nostiprināt praktiskās iemaņas pacientu aprūpē atbilstoši Ārstniecības likumam, Ministru kabineta 24.03.2009. noteikumiem Nr. 268 "Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu", Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai 2013/55/ES (2013. gada 20. novembris), ar ko groza Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (IMI regulu) un profesijas standartam Māsa (Vispārējās aprūpes māsa).

Atbalstāms, ka prakses laikā studējošie apgūtās zināšanas, prasmes un kompetences pārbauda un nostiprina darba vidē ārstniecības iestādē. Klīnisko praksi organizē studiju programmas direktors un koordinē katedras mācībspēki. Konkrētajā prakses vietā studējošajiem ir prakses vadītājs. Sākotnēji tiek plānotas nelielas grupas līdz 5-6 studējošie grupā vienam prakses vadītājam. Tomēr būtu ieteicams organizēt Klīnisko praksi pamatojoties uz mentordarbības principiem un nodrošināt katram studējošam savu tiešo prakses vadītāju.

Prakses laikā studējošam ir jāizpilda prakses programma un jāsaņem prakses ieskaite, atbilstoši prakses nolikumam. Prakses vērtējumu veido prakses vadītāja vērtējums, prakses atskaites vērtējums un prakses atskaites aizstāvēšanas vērtējums.

Prakses vietas studējošajiem, atkarībā no interesēm un iespējām, ir iespējams izvēlēties pašiem, piemēram, tuvāk dzīvesvietai. Prakses vietas izvēle ir jāaskaņo ar studiju programmas direktoru. DU sekmē piemērotākās prakses vietas. Ja studējošam nav iespējas pašam izvēlēties vai atrast studiju programmai atbilstošu prakses vietu, to palīdz nodrošināt DU.

Klīniskās prakses norises laiks ir noteikts saskaņā ar studiju programmas plānu un studiju procesa grafiku. DU ir noslēgusi līgumus ar Daugavpils reģionālo slimnīcu, Daugavpils psihoneiroloģisko slimnīcu, Daugavpils bērnu veselības centru, Krāslavas slimnīcu, Veselības centru apvienību, Preiļu slimnīcu un Līvānu slimnīcu par prakses vietu nodrošināšanu. Klīnisko praksi studiju kursu aprakstos minēts, ka klīnisko praktisko darbu izpilde notiek klīniskos apstākļos, t.s. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā (NMPD). Tomēr DU nav noslēgts līgums ar NMPD, bet pastāv tikai mutiska vienošanās.

3. Augstskolā/ koledžā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēma ietverta DU izstrādātajā Attīstības stratēģijā, kas paredz noteiktu kvalitātes rādītāju analīzi. Iekšējā studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēma DU balstās uz ikgadējo studiju programmu un studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumu analīzi, kas ietver studiju programmu un studiju virzienu stipro un vājo pušu izvērtēšanu, priekšlikumu pozitīvās pieredzes pārnesi uz citām studiju programmām un trūkumu novēršanu. Pieejams: https://du.lv/wp-content/uploads/2021/03/DU_attistibas_strategija_25.01.2021.-converted.pdf

Arī studiju programmas raksturojuma III daļas 3.6. punktā ir sniegta informācija par programmas atbilstību Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem. Kritēriji sniedz nepieciešamo informāciju, lai pārliecinātos par DU veiktajiem pasākumiem programmu kvalitātes nodrošināšanai.

Balstoties uz interviju laikā iegūto informāciju un studiju programmas raksturojumā ietverto informāciju eksperti atzīst studiju programmas atbilstību ESG (Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā) 1. daļas punktiem. Kvalitātes nodrošināšanas politika un programmu izstrāde un apstiprināšana, programmu apsekošana un regulāra pārbaude notiek saskaņā ar DU Attīstības stratēģiju. Studentcentrēta mācīšanās, pasniegšana un novērtēšana tiek īstenota visā mācību procesā – ar pilnvērtīgu studentu iesaisti programmas un kursu satura pilnveidošanā, mācību metožu izvēli, skaidru un saprotamu vērtēšanas sistēmu, brīvu mācību infrastruktūras pieejamību, izstrādātiem studijām nepieciešamajiem iekšējiem normatīvajiem dokumentiem. Studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzīšana un sertifikācija notiek saskaņā ar ārējiem un iekšējiem normatīvajiem aktiem, ar kuriem ir iespēja iepazīties arī studējošajiem. Mācību resursi un

atbalsts studentiem tiek nodrošināti saskaņā ar studiju programmu mērķiem un nozares attīstības tendencēm.

DU sistemātiski darbojas iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma. To koordinē un vada Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs, Studiju daļa un Studiju padome. Kvalitātes kontrole tiek nodrošināta DU mērogā un ietver studējošo imatrikulāciju, studiju līgumu slēgšanu, kura laikā studējošos iepazīstina ar DU iekšējās kārtības noteikumiem, tiesībām un pienākumiem. DU ir izstrādāta Noslēguma darbu iesniegšanas kārtība plaģiātisma kontrolei, kas paredz studiju noslēguma darbu elektronisko versiju iesniegšanu un glabāšanu DU Informatīvajā sistēmā.

Reizi gadā studiju programmas direktors gatavo studiju virziena pašvērtējuma ziņojumu. Studiju virziena padomē tiek organizētas pārrunas, kuru laikā tiek apspriesti studiju gada rezultāti, darbības pilnveides nepieciešamība un galvenie virzieni. Tiek veikta studiju procesa stratēģiskā plānošana, analizējot riskus un attīstības iespējas. Strīdīgu jautājumu izskatīšanā tiek pieaicināti studējošo pārstāvji. Informācijas apmaiņas nodrošināšanai un lēmumu pieņemšanai tiek organizētas vadības un personāla sapulces.

Katedrās katru semestri analizē katra studiju kursa saturu un kvalitāti, ņemot vērā studējošo aptaujas rezultātus un sekmības rādītājus.

Tas viss veicina nepārtrauktu studiju programmas pilnveidi, nodrošinot atbilstošu programmas piedāvājumu un radot atbalstošu studiju vidi.

DU Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma atbilst prasībām, kas noteiktas standartos un vadlīnijās, ko izstrādājusi Eiropas Asociācija kvalitātes nodrošināšanai augstākās izglītības telpā.

4. Studējošie, absolventi, darba devēji un/ vai nozares darba devēju organizācijas un citas nozares organizācijas ir iesaistītas studiju programmas izveidē un iesaiste plānota arī turpmākā programmas pilnveidē (t.s. darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

Studiju programmas izstrādē ir piedalījušies nozares pārstāvji, DU akadēmiskais personāls un DU Daugavpils medicīnas koledžas mācībspēki. Rezultātā studiju programma izstrādāta saskaņā ar normatīvajiem aktiem, nozares un zinātnes attīstības tendencēm, ievērojot Latvijas situāciju nozarē, nodrošinot iespēju iegūt Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) kvalifikāciju profesionāļu vadībā. Studējošiem ir iespējas iziet klīniskās mācības un klīnisko praksi Latgales reģiona ārstniecības iestādēs.

Ņemot vērā, ka normatīvie akti paredz darba vidē balstītas mācības, tas nozīmē daudz lielāku darba devēju iesaisti studiju procesā. Lai nodrošinātu studējošiem pilnvērtīgas un kvalitatīvas klīniskās mācības un klīnisko praksi, strādājot komandā un tiešā saskarē ar veselu vai slimu personu un/vai sabiedrību, izmantojot iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences, apgūst pacientam vajadzīgās aprūpes organizēšanu, īstenošanu un izvērtēšanu, piemēram Daugavpils reģionālajā slimnīcā pacients jau stājoties stacionārā tiek informēts par studējošo dalību ārstniecības un aprūpes procesā. Savukārt, studējošos uzsākot apmācības ārstniecības iestādē informē par konfidencialitātes ievērošanu.

Intervijā ar ekspertiem daļa no darba devējiem apstiprināja, ka bija iesaistījušies studiju programmas satura veidošanā. Regulāri tiek apkopoti un analizēti darba devēju ieteikumi par atsevišķiem studiju kursiem vai nepieciešamajām izmaiņām tajos. Aptaujājot darba devējus, tiek noskaidrota viņu apmierinātība ar esošo 1.līmeņa DU DMK un PBSP Fizioterapeits programmas absolventiem, atsevišķi atzīmējot absolventu zināšanas, prasmes un kompetences.

Kopumā darba devēji uzsver pozitīvo aspektu, ka turpmāk Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) iegūs profesionālo bakalaura izglītību. Tas nodrošinās lielāku mobilitāti darba tirgū. Darba devēji arī ļoti pozitīvi uztver klīniskā vidē balstītas mācību īpatsvaru. Intervijās vizītes

laikā darba devēji apstiprināja, ka plāno pieņemt programmas absolventus darbā un ir gatavi iesaistīties programmas īstenošanā un arī turpmākajā pilnveidē.

Daļai no darba devējiem nebija skaidri zināmas prasības klīnisko prakšu vadītājiem. Tādēļ DU jāpievērš lielāka uzmanība sadarbībai ar darba devējiem, to informēšanai par studiju programmā izvirzītajām prasībām klīnisko prakšu nodrošināšanai un realizācijai.

Studiju programmas raksturojumā norādīts, ka DU studiju kvalitātes sistēma un pastāvošā kārtība nosaka nepieciešamību veikt studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas un iekļaut to rezultātu kopsavilkumus studiju programmas un studiju virziena ikgadējos pārskatos, kas arī tiks izmantots turpmākai studiju programmai pilnveidei.

Lai veicinātu sadarbību ar darba devējiem, regulāri tiek rīkoti Karjeras atbalsta pasākumi. Šo pasākumu laikā darba devēji prezentē savu organizāciju, informē par karjeras iespējām pārstāvētajā ārstniecības iestādē un piedāvā aktuālās vakances.

Ņemot vērā augstākminēto, ekspertu viedoklis ir, ka studiju programmas saturs un struktūra atbilst darba tirgus prasībām un absolventi būs konkurētspējīgi.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [3]

Studiju programmas saturs ir aktuāls un atbilst nozares normatīvo aktu prasībām. Tas nodrošina izvirzīto mērķu un sasniedzamo rezultātu sasniegšanu, kas nodrošina Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) kompetenču veidošanu. Studiju programmas struktūra veidota, izvirzot sasniedzamos rezultātus konkrētā studiju kursa apgūšanas rezultātā. Studiju programmā ir sekmīgi nodrošināta studiju kursu pēctecība un savstarpējā mijiedarbība. Studiju kursu aprakstos ir skaidri definētas studiju kursam noteiktās priekšzināšanas, sasniedzamie studiju rezultāti, prasības patstāvīgo darbu veikšanai un kredītpunktu iegūšanai.

Balstoties uz iesniegtajiem dokumentiem, vizītē sniegto informāciju, secināms, ka studiju programma saturs ir savstarpēji salāgots, papildinošs, ir atbilstoši mehānismi un regulējums, lai nodrošinātu gan klātienē studijas, gan nepieciešamības gadījumā, pasliktinoties epidemioloģiskai situācijai valstī, studiju procesu organizāciju attālināti.

DU pastāv un darbojas studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kas nosaka kārtību studiju procesa plānošanai, administrēšanai, atbildīgās struktūrvienības un kvalitātes uzraudzības mehānismu, kā arī studiju process noris atbilstoši ESG 1. daļas standartiem.

Studiju programmas izveidē, kā arī turpmākajā tās realizācijā iesaistīti studējošie un darba devēju pārstāvji.

Tomēr ir ekspertu norādes uz kursa “Radioloģijas pamati, pacienta sagatavošana radioloģiskām procedūrām” tēmu neatbilstību profesijas standartam “Māsa (vispārējās aprūpes māsa)” un studiju kursa nosaukumam, uz klīnisko mācību uzskaites studiju plāna precizēšanas nepieciešamību un uz dažām nepilnībām prakses organizēšana.

Stiprās puses:

- 1) Studiju programma ir aktuāla, tās saturs ir savstarpēji papildinošs, nodrošinot studējošiem iespēju iegūt izglītības līmenim atbilstošus un kvalifikācijai nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences;
- 2) Darba devēji studiju programmu atzīst kā ļoti nepieciešamu un labi sagatavotu. Darba devēji ir gatavi aktīvi iesaistīties programmas realizācijā;
- 3) Studiju programmā ir uzsvars uz iekļautajām klīniskajām mācībām un klīnisko praksi, atbilstoši ES normatīvajam regulējumam, kas ir būtisks papildinājums studējošo zināšanu un prasmju nostiprināšanai reālos apstākļos darba vidē un konkurētspējas paaugstināšanai darba tirgū;
- 4) Pārdomāts risinājums klīnisko mācību organizācijas grafikam dažādās nedēļas dienās.

Vājās puses:

- 1) Vairāku nozares profesionālās specializācijas kursu autori ir citu profesiju pārstāvji;
- 2) Radioloģijas pamati, pacienta sagatavošana radioloģiskām procedūrām” tēmas nav atbilstošas profesijas standartam “Māsa (vispārējās aprūpes māsa)” un studiju kursa nosaukumam;
- 3) Studiju kursu aprakstos nav norādīta jaunākā literatūra.
- 4) Uz licencēšanu iesniegtajos dokumentos Studiju plānā un studiju kursu aprakstos ir norādīts neatbilstošs Likuma par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu prasībām klīnisko mācību apjoms – 60 KP. Kaut arī vizītes laikā mutiski tika apliecināts, ka tas labots un klīnisko mācību apjoms tiks palielināts līdz 80 KP, tomēr eksperti nav saņēmuši tam rakstisku apliecinājumu;
- 5) Darba devējiem nav skaidri definētas prasības klīnisko prakšu vadītājiem.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.			X	
2.		X		
3.	X			
4.		X		

Prasības [3] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniežamajiem studiju rezultātiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programma saturs un īstenošanas mehānisms pamatā atbilst studiju izvirzītajiem studiju programmas mērķiem, uzdevumiem un sasniežamajiem studiju rezultātiem, izņemot ar klīnisko mācību apjoma neatbilstību normatīvajiem aktiem un studiju kursa “Radioloģijas pamati, pacienta sagatavošana radioloģiskām procedūrām” tēmu neatbilstību sasniežamajiem studiju rezultātiem un profesijas standartam Māsa (Vispārējās aprūpes māsa); nav saņemts precizēts studiju plāns ar uzskaitīto palielinātu prakses un klīnisko mācību apjomu līdz 80 KP

IV. Mācībspēki

Prasība [4]: Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Kritēriji un analīze

1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas un studiju kursu specifikai.

PBSP Māszinības raksturojumā minēts, ka iesaistāmo mācībspēku atlasei izmantoti sekojoši kritēriji:

- 1) mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu noteiktajām prasībām;
- 2) atbilstošas valsts valodas un svešvalodu zināšanas.

Kā būtisks kritērijs DU mācībspēku iesaistei ir norādīta pieredze ESF Projekta Nr.8.2.2.0/18/A/022 “Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” īstenošanā, kas paredz Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla kompetences pilnveidi, sekmējot atjaunotni un starptautisko konkurētspēju. Projekta mērķis paredz DU akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšanu, iesaistot darbā ārzemju akadēmisko personālu, doktorantus un zinātniskā grāda pretendētus un realizējot DU akadēmiskā personāla kompetences pilnveidi, kas varētu būt lietderīgs PBSP Māszinības īstenošanā.

Studiju programmas raksturojumā norādīts, ka PBSP Māszinības nodarbinātā akadēmiskā personāla valsts valodas zināšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.

Akadēmiskais personāls tiek pieņemts darbā pamatojoties uz atklātā konkursa rezultātiem. Lai pieteiktos konkursam pretendenti iesniedz CV, iepazīstina ar zinātniskā un akadēmiskā darba rezultātiem. To atbilstību vērtē DU atbilstošās fakultātes Dome.

Pēc DU paustā, mācībspēku darbības vērtēšanas sistēmā izvirzīti šādi pamatkritēriji:

- 1) izcilība – ilgtspējīga un nepārtraukta attīstība, nodrošinot procesu un resursu vadību;
- 2) spēja efektīvi izmantot akadēmisko brīvību – brīvi izvēloties akadēmiskās darbības virzienus un metodes, radīt un publiskot jaunas zināšanas, atklāti diskutēt par to saturu, meklēt iespējas īstenot tās praksē;
- 3) akadēmiskā kultūra – koleģiāla, uz akadēmiskās ētikas principiem balstīta, savstarpējas cieņas, prasīguma, ieinteresētības un atbalsta gaisotnē veidota sadarbība ar studējošajiem un citiem mācībspēkiem;
- 4) atbildība par savu darbu sabiedrības un valsts priekšā atbilstoši DU kvalitātes vadības sistēmai un kvalitātes kultūrai.

Kopumā atlases kritēriji ir saprotami un izstrādāti atbilstoši efektīvai pastāvošai praksei un regulējumiem. Eksperti norāda uz nepieciešamību PBSP Māszinības mācībspēku piesaistei ņemt vērā profesionālu pieredzi nozare atbilstoši specifikai.

2. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Programmā iesaistītā akadēmiskā personāla pētnieciskā darba virzieni ir orientēti uz studiju programmas sekmīgu īstenošanu un vairumā gadījumu ir saistīti ar docētāju specializāciju programmas ietvaros.

Izpētot iesniegto dokumentāciju, eksperti konstatē, ka studiju procesā tiks iesaistīti 70 mācībspēki, no tiem akadēmiskais personāls 30 (43%), ar ārsta grādu 19 (27.1 %), māsas 15 (21.4%) un citi veselības aprūpes profesionāļi, kā piemēram fizioterapeiti, ārsta palīgi, farmaceiti utt. 6 (8.5%).

PBSP Māszinības īstenošanā iesaistīto mācībspēku sarakstā norādīts, ka daļu no studiju kursiem īsteno specializēti ārsti - radiologi, internisti, neatliekamās medicīnas ārsti, ārststransfuzologs u.c. Vizītes laikā, par šīm bažām informējot DU, tika atbildēts no DU puses, ka studiju kursu īstenošanā un arī satura pilnveidošanā vairāk iesaistīs māsas.

Vairāku studiju kursu realizācijā, piemēram Klīniskā prakse I, II, III, Uz pierādījumiem balstīta māsu prakse, Aprūpes plāna izstrāde, u.c. ir iesaistīti ārsta profesijas pārstāvji.

Eksperti uzskata, ka šo mācībspēku kvalifikācija ne gluži atbilst studiju programmas rezultātu sasniegšanai un norāda uz nozares profesionāļu ar kvalifikāciju Māsa nelielo skaitu studiju programmas realizācijā.

Eksperti uzskata, ka būtu jāpievērš lielāka uzmanība docētāju izvēlei, kas nodrošinātu lielāku māsu profesijas pārstāvju iesaisti studiju kursu īstenošanā, īpaši kas saistīts ar klīniskām apmācībām un klīniskām praksēm.

3. Augstskola/koledža nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

Studiju programmas raksturojumā minēts, ka DU mācībspēki un viesdocētāji mērķtiecīgi un regulāri iesaistās dažādās profesionālās pilnveides aktivitātēs viņu zinātniskajām interesēm atbilstošajās jomās gan DU, gan arī ārzemju augstskolās. Līdztekus akadēmiskajam darbam augstskolā mācībspēkiem ir praktiskā pieredze veselības aprūpes projektos. Šāda veida aktivitātes veicina vispusīgu izpratni par māsu izglītības darba specifiku, tādējādi arī studiju procesā nodrošinot tiešu teorijas un prakses vienotību.

Studiju programmas arī raksturojumā norādīts, ka DU ir realizējusi vēlētā akadēmiskā personāla kompetences pilnveides pasākumus:

- 1) Stažēšanās pie komersanta (Daugavpils Reģionālā slimnīca, Bērnu veselības centrs, Rehabilitācijas centrs Rāzna, SIA Fiziofit, Fizioterapijas kabinets Vale) vismaz 100 stundu apjomā atbilstoši vēlētā akadēmiskā personāla attīstības pasākumu plānam;
- 2) Profesionālās angļu valodas mācības;
- 3) Specializētas mācības, kas attīsta akadēmiskā personāla līderību, sadarbības kompetenci ar industriju.

PBSP Māszinības raksturojumā norādīts, ka DU ir ieviesta un darbojas sistēma mācībspēku pastāvīgai un regulārai kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniskās pētniecības darbības sekmēšanai. DU pastāv iekšējie normatīvie akti un mehānismi, kas regulē akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas un zinātniskās pētniecības darbības sekmēšanu:

- 1) Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos Daugavpils Universitātē (pieejams http://du.lv/wpcontent/uploads/2015/12/Nolikums_par_velesanam_akademiskajos_amatos_du.doc);
- 2) Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla zinātniskās aktivitātes vērtēšanas kārtība (pieejams https://veidlapas.du.lv/wp-content/uploads/2017/12/zinatniskas-aktivitates_vertesanas_kartiba.pdf).

Vizītes laikā DU vadība uzsvēra, ka akadēmiskā personāla kompetence tiek pilnveidota, iesaistoties mobilitātēs Eiropas Savienības atbalsta programmas izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā „ERASMUS+” ietvaros. „ERASMUS+” programma atbalsta docēšanu – DU docētāji dodas uz kādu no ārvalstu sadarbības augstskolām vai arī iesaistās personāla mācībās, pilnveidojot profesionālās kompetences, nodrošinot dalību mācībās, darba vērošanā ārvalstu sadarbības augstskolā vai citā atbilstošā organizācijā. Mācību mobilitātes mērķi DU docētājiem un personālam dod iespēju gūt zināšanas un konkrētas prasmes, mācoties no ārvalstu partneru pieredzes un labās prakses, kā arī uzlabot praktiskās iemaņas, kas nepieciešamas darbā DU un profesionālajā attīstībā, iedrošināt akadēmisko personālu paplašināt un uzlabot piedāvāto studiju kursu klāstu un saturu.

DU apliecināja, ka katru gadu notiek mācībspēku zinātniskās darbības novērtēšana, kuras ietvaros tiek vērtēti pētnieciskā darba rezultāti, darbība projektos, kā arī pedagoģiskais un organizatoriskais darbs. Studiju procesa ietvaros nepārtraukti tiek sekots līdzi jaunākajām aktualitātēm nozarē – akadēmiskais personāls piedalās projektos, rezultāti tiek izmantoti studiju kursu satura aktualizēšanā. Docētāji aktīvi piedalās pētījumu rezultātu aprobācijā un izplatīšanā, uzstājoties zinātniskajās un praktiskajās konferencēs un semināros. Zinātniskajos pasākumos iegūtā informācija tiek izmantota studiju kursu un darbu vadīšanā, kā arī mācību līdzekļu sagatavošanā. Akadēmiskā personāla pētnieciskā un radošā darbība ir cieši saistīta ar studiju procesu, veicinot studējošajiem izpratni par inovāciju nozares saistību ar reālās organizācijas vajadzībām.

Vizītes laikā eksperti pārliecinājās, ka docētajiem ir iespēja piedalīties tālākizglītībasursos, uzlabojot, padziļinot un pilnveidojot jau esošās zināšanas. 2018. gada laikā programmā iesaistītais akadēmiskais personāls piedalījās DU Mūžizglītības centra īstenotos dažādos profesionālās pilnveidesursos (Pedagogu tālākizglītības B kursi, Studiju kursu veidošana e-studiju vidē MOODLE, Datu analīze un pārskatu sagatavošana).

Lai atbalstītu akadēmisko personālu svešvalodu, it īpaši angļu valodas, prasmju uzlabošanā, un veicinātu akadēmiskā personāla dalību starptautiskajā sadarbībā un mobilitātes pasākumos ESF projekta “Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” (Nr.8.2.2.0/18/A/022) un projekta “Daugavpils Universitātes studiju virziena „Izglītība, pedagoģija un sports” (Nr.8.2.2.0/18/I/005) akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās” ietvaros DU akadēmiskajam personālam, tostarp PBSP Mācībspēku docētajiem, ir iespēja pilnveidot valodas prasmes angļu valodas mācību programmās B2 un C1 līmeņos. Angļu valodas prasmju uzlabošana veicinās arī akadēmiskā personāla dalību starptautiskajā sadarbībā un mobilitātes pasākumos.

Studiju programmas raksturojumā norādīts, ka DU tika organizēti atbalsta semināri DU docētajiem par e-studiju vides izmantošanai, tostarp SKNC organizētais seminārs “E-studiju vides Moodle izmantošana attālināto studiju procesā” un “E-platformas Zoom izmantošana attālināto studiju procesā”, ESF projektu “Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” (Nr. 8.2.2.0/18/A/022) un “Daugavpils Universitātes studiju virziena “Izglītība, pedagoģija un sports” akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās” (Nr. 8.2.2.0/18/I/005) ietvaros 2021. gada februārī un martā tika organizēti profesionālās pilnveides kursi “E-studiju materiālu un virtuālo studiju platformu izstrādes pamati” (10 st. un 16 st.) un “Tendences izglītības tehnoloģiju izmantošanā” (4 st.).

Kopumā eksperti uzskata, ka DU ir labi funkcionējošs mehānisms mācībspēku atbalsta un kvalifikācijas paaugstināšanas iespējam un savu prasmju pilnveidei.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [4]

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlase atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām. DU nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

Balstoties uz iesniegtajiem dokumentiem, vizītē sniegto informāciju, secināms, ka tiek nodrošināta iespēja mācībspēkiem pilnveidot savu profesionālo kompetenci un attīstīt mācīšanās prasmes piedaloties dažādos projektos. Tiek veicināta akadēmiskā personāla attīstība un pilnveide, virzoties uz kompetentu personālsastāvu. Studiju kursu docēšana ir pieļaujama mācībspēkiem ar maģistra grādu – gan vēlētiem, gan viesdocētajiem. Bet eksperti norāda uz nozares profesionāļu ar kvalifikāciju Māsa nelielo skaitu studiju programmas realizācijā.

Stiprās puses:

- 1) Pietiekoši liels iesaistīto skaits docētāju ar akadēmisko izglītību un pieredzi;
- 2) Ir iesaistīti arī citu nozaru speciālisti - fizioterapeiti, farmaceiti, ārsta palīgi utt.;
- 3) Labi funkcionējošs mehānisms mācībspēku atbalstam un kvalifikācijas paaugstināšanas iespējām, dalībai projektos un savu prasmju pilnveides organizēšanai.

Vājās puses:

- 1) Salīdzinoši mazs skaits docētāju ar māsas kvalifikāciju; vairāki docētāji ar ārsta grādu īsteno studiju kursus, kuri ļoti cieši saistīti ar māsas praksi.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.		X		
3.	X			

Prasības [4] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Kopumā iesaistīto akadēmiskā personāla kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.
	X			

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Prasība [5]: Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Akadēmiskās studiju programmas, kuras paredzētas mazāk nekā 250 pilna laika studējošajiem, var tikt īstenotas un šo programmu obligātās un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā var piedalīties mazāk nekā pieci augstskolas profesori un asociētie profesori, ja saņemts	-	-	-	Neattiecas

	attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai				
2.	Dokumenti, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	X			Vienošanās starp Daugavpils Universitāti un Rīgas Stradiņa Universitāti (pielikums nr. 7) apliecina, ka augstskola studējošajiem nodrošinās iespēju turpināt izglītības ieguvu citā augstskolā, ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta.
3.	Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā	X			Daugavpils Universitātes 05.05.2021. gada apliecinājums nr. 4-40/205 “Apliecinājums par zaudējumu kompensācijas garantiju ” (pielikums nr. 19).
4.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā, izņemot Augstskolu likuma 55. panta otrajā daļā paredzētos gadījumus	X			Licencēšanas raksturojuma pielikums nr. 3 apliecina, ka studiju programmas “Māszinības” īstenošanā iesaistītā mācībspēku kvalifikāciju atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un akadēmiskai personāls atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām pa atbilstību Augstskolu likuma 39 panta un 55. panta

					<p>pirmās daļas trešā punkta prasībām. Iepazīstoties ar ziņojumu un vizītes laikā pausto informāciju, eksperti atzīmē, ka lielu daļu studiju satura paredzēts īstenot ārstiem. DU vadība vizītes laikā reaģējot uz šo faktu, apliecināja, ka studiju satura pilnveidošanā un īstenošanā iesaistīs vairāk mūsu profesijas pārstāvjus.</p>
5.	<p>Katram akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamās izdevumos, tai skaitā starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram, izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu</p>	X			<p>Licencēšanas raksturojuma pielikums nr. 3 “Mācībspēku saraksts” un pielikums nr. 4 “Mācībspēku CV” liecina, ka visiem ievēlētiem akadēmiskā personāla pārstāvjiem ir publikācijas recenzējamās izdevumos vai piecu gadu praktiskā darba stāžs saskaņā ar Augstskolu likumu.</p>
6.	<p>Augstskolas vai koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi vismaz B2 līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā</p>	X			<p>Studiju programmu paredzēts īstenot latviešu valodā, un visiem studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem ir atbilstošas latviešu valodas prasmes. (Pielikums nr. 3)</p>

7.	Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam, ievērojot studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam	X			Studiju programma atbilst MK 2014. gada 26. augusta noteikumiem nr. 512. "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu" [1] un ir ievērotas studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības un vides aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam (pielikums nr. 2).
8.	Studiju programma atbilst profesiju standartam, kas ir spēkā esošs, vai profesionālās kvalifikācijas prasībām (ja profesijai nav nepieciešams izstrādāt profesijas standartu), ja pēc studiju programmas apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija		X		Licencēšanas raksturojumam pievienotie pielikumi nr. 2., 9., 16., 17., liecina, ka Studiju programma kopumā atbilst 2020. gada 12. augusta Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes sēdes, saskaņotajam profesijas standartam "Māsas (Vispārējās aprūpes māsas)" (protokols Nr. 6) [1]. Ekspertu norāde uz studiju kursu "Radioloģijas pamati, pacienta sagatavošana radioloģiskām procedūrām"
9.	Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās valodās, kurās studiju programma tiek īstenota, un tie atbilst Augstskolu likuma 56. ¹ panta otrajā daļā un 56. ² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām	X			Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti latviešu valodā (pielikums nr. 9) un atbilst augstskolu likuma 56. ¹ panta otrajai daļai

					un 56. ² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām. [1]
10.	Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem	X			Studiju programmas licencēšanas raksturojuma pielikums nr. 11, apliecina, ka studiju līguma paraugs atbilst Ministru Kabineta 2007. gada 23. janvāra noteikumiem Nr. 70 “Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi” [1]
11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus	X			DU reaģējot uz ekspertu ieteikumiem, iesūtījuši jaunu diploma paraugu, kas atbilst visiem MK 202. noteikumiem.
12.	Augstskolā/ koledžā ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai	X			Pievienotais pielikums nr. 13 “Nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu Daugavpils Universitātē”, kas apstiprināts 2019. gada 16. decembra senāta sēdē protokols nr. 14. Apliecina, ka kārtība ir izveidota un spēkā esoša.
13.	Prasība [6]: Augstskolas vai koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X			Izglītības jomu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumi DU darbībā nav konstatēti. IKVD 03.06.2021. vēstule

					Nr. Uz 01.06.2021. Nr.2021/4.2-058
14.	Prasība [7]: Faktisko apstākļu atbilstība augstskolas/ koledžas sniegtajām ziņām	X			Eksperti iepazīstoties ar iesniegto raksturojumu un klātienēs vizītē pārliecinoties, var apgalvot, ka faktiskie apstākļi atbilst DU sniegtajām ziņām.

VI. Novērtējums

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Studiju programmas izveide ir pamatota un atbilst augstskolas stratēģijai, studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami un savstarpēji saistīti. Studiju programma atbilst studiju virzienam “Veselības aprūpe”, kurā pašlaik tiek īstenota profesionālā bakalaura studiju programma Fizioterapeits. Par to eksperti pārliecinājās balstoties uz iesniegtajiem dokumentiem un vizītes laikā iepazīstoties ar studiju programmas vadību.

Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas veikspējas rādītāji, izvērtētas iespējas, riski un potenciāls. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas. PBSP Māszinības atbilst darba tirgus tendencēm Latvijā un Eiropā.

Programmas atbilstību aktuālām tendencēm profesionālajā jomā vairāk papildinātu praktizējoša medicīniskā personāla piesaistīšana medicīnisko priekšmetu docēšanai, profesionālās prakses, klīnisko mācību vadīšanai, darbam valsts pārbaudījumu komisijās.

II. Resursi un nodrošinājums

Materiāltehniskais nodrošinājums un studiju bāze programmas vajadzībām ir labi pārdomāta, nodrošināta, atbilstoši noorganizēta un pietiekama studiju rezultātu sasniegšanai.

Veikti aprēķini finansiālā bāzes pietiekamībai, finansiālā bāze ir apzināta un pamatota. Informatīvā bāze nodrošina daudzveidīgu literatūru un zinātniskās datubāzes, kuras eksperti rekomendē pārskatīt, papildināt ar jaunāku un specializētu literatūru un ilgtermiņā izskatīt iespēju iegādāties specializētākas - Māszinībām paredzētas datubāzes.

Studējošajiem ir iespēja izmantot DU, tāpat arī Veselības aprūpes iestāžu modernās simulācijas, zinātniskās laboratorijas, manekenus, mulāžas un citas iemaņu apgūšanai nepieciešamos resursus. Studējošie ne tikai var pilnveidot savas praktiskās iemaņas, bet arī DU var nodrošināt augstas kvalitātes zinātniski pētniecisko darbību.

Materiāltehniskā bāzes iespējas paredz arī mācībspēku attīstību, nodrošināts dažādu, kvalitatīvu un modernu tehnoloģiju pieejamības klāsts. Ir padomāts par studējošajiem ar īpašām vajadzībām vai ar bērniem. DU nodrošina zinātniski pētnieciskās iespējas. Informatīvā bāze ir atbilstoša, bet to vēlams uzlabot, pilnveidot un turpināt regulāri atjaunot ar jaunāko – modernāko literatūru.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms:

Studiju programmas saturs ir aktuāls un atbilst nozares normatīvo aktu prasībām. Tas nodrošina izvirzīto mērķu un sasniedzamo rezultātu sasniegšanu, kas nodrošina Māsas (Vispārējās aprūpes māsas) kompetenču veidošanu. Studiju programmas struktūra veidota, izvirzot sasniedzamos rezultātus konkrētā studiju kursa apgūšanas rezultātā. Studiju programmā ir sekmīgi nodrošināta studiju kursu pēctecība un savstarpējā mijiedarbība. Studiju process tiek nodrošināts, ievērojot studentcentrētu pieeju, ko nosaka DU kvalitātes politika. Studiju programmas izveidē, kā arī turpmākajā tās realizācijā iesaistīti studējošie un darba devēju pārstāvji. Tomēr jāatzīmē studiju kursa “Radioloģijas pamati, pacienta sagatavošana radioloģiskām procedūrām” apraksta neatbilstību profesijas standartam “Māsa (vispārējās aprūpes māsa)

Kā programmas stiprās puses jāatzīmē, ka programma studējošiem dod iespēju iegūt nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences mūsdienīgā mācību vidē. Darba devēji studiju programmu atzīst kā ļoti nepieciešamu, labi sagatavotu un ir gatavi aktīvi iesaistīties programmas realizācijā. Kā arī studiju programmā iekļautās klīniskās mācības un klīniskā prakse ir būtisks papildinājums studējošo zināšanu un prasmju nostiprināšanai reālos apstākļos darba vidē, tomēr ir jāprecizē klīnisko mācību apjoms – 60 KP vai 80 KP.

Kā programmas vājās puses atzīmējams, ka vairāku nozares profesionālās specializācijas kursu autori ir citu profesiju pārstāvji, darba devējiem nav skaidri definētas prasības klīnisko prakšu vadītājiem un DU nav pieredzes šādas studiju programmas realizācijā. Kā arī nav aprakstīta studiju uzsākšana vēlākos studiju posmos.

IV. Mācībspēki

Izvirzītie docētāju atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmai un tos pielietojot ir atlasīti docētāji ar atbilstošu kompetenci un pieredzi savā zinātnes jomā, ko apliecina studiju programmas raksturojumam pievienotie materiāli. Docētāju kvalifikācija var nodrošināt studiju rezultātu sasniegšanu, kā arī docētāju zinātniskā un praktiskā darbība un pieredze studējošiem var sniegt teorētisko zināšanu sasaisti ar zināšanu pielietojumu praksē. DU nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu, veicina zinātnisko darbību.

Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, tomēr eksperti uzskata, ka programmas realizācijā, īpaši klīnisko mācību un klīnisko prakšu realizācijā jāiesaista nozares profesionāli - kvalificētas māsas.

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Studiju programma atbilst Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

VII. Rekomendācijas

Eksperti pozitīvi novērtē profesionālās bakalaura studiju programmas “Māszinības” izstrādes kvalitāti un materiāli-tehniskās bāzes nodrošināšanu.

Eksperti iesaka **licencēt** profesionālā bakalaura studiju programmu “Māszinības”, ja tiek izpildītas īstermiņa rekomendācijas.

Īstermiņa rekomendācijas līdz Studiju kvalitātes sēdei:

- 1) precizēt uzņemšanas prasības;
- 2) iesniegt precizētu studiju kursu plānu, norādot precīzu prakses, teorētisko un klīnisko mācību apjomu kredītpunktu un stundu skaita izteiksmē, lai kopumā klīniskās mācības un klīniskā prakse tiktu realizēta vismaz 80 KP, precizēt studiju kursu aprakstus pēc nepieciešamības;

- 3) pilnveidot studiju kursa "Radioloģijas pamati, pacienta sagatavošana radioloģiskām procedūrām" aprakstu, atbilstoši profesijas standartam "Māsa (vispārējās aprūpes māsa)", un norādīt jaunāko nozares literatūru (J. Nemiro, A. Amoliņš "Medicīniskā rentgenoloģija", Rīga, Zvaigzne, 1983.), uzskaitīt studiju kursa sasniežamos rezultātus, aprakstīt studējošo patstāvīgo darbu organizāciju un uzdevumus, aprakstīt klīnisko mācību norisi;
- 4) iesniegt studiju programmas realizācijas procesa aprakstu studējošajiem, kas uzsāks vēlākos studiju posmos PBSP Māsinības.

Īstermiņa rekomendācijas līdz studiju programmas uzsākšanai:

- 1) nodrošināt visu studiju kursu mācību literatūras sarakstu atbilstoši studiju kursa tēmām, literatūras sarakstu pareizības un aktualitātes pārbaudi, papildinot literatūras sarakstus ar jaunākiem izdevumiem, sevišķi studiju kursus, kuros izmantos pēdējo gadu laikā pieņemtās jaunās starptautiskās vadlīnijas;
- 2) papildināt literatūras sarakstu ar avotiem par aprūpes procesu un māsinību teorijām.

Ilgtermiņa rekomendācijas:

- 1) izskatīt iespēju iegādāties ar medicīnu vairāk saistītas datubāzes - AccessMedicine, ClinicalKey, UpToDate u.c.;
- 2) ieteicams paplašināt klīnisko praksi sadarbības partneru loku, noslēdzot sadarbības līgumus ar klīnisko universitāšu slimnīcām;
- 3) studiju programmas īstenošanā un pilnveidošanā iesaistīt vairāk māsas, precizējot nozares specializācijas jomā iesaistīto mācībspēku sastāvu;
- 4) veicināt vieslektoru izaugsmi un to ievēlēšanu DU akadēmiskajos amatos, lai veicinātu lielāku akadēmiskā personāla īpatsvaru Studiju programmas iesaistē.

VIII. Prasību vērtējumu kopsavilkums

	Prasības	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst
P1	Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	X		
P2	Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	X		
P3	Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst mērķim, uzdevumiem un sasniežamajiem studiju rezultātiem		X	
P4	Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām	X		
P5	Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām	X		
P6	Augstskolas/ koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento	X		

	iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti			
P7	Faktiskie apstākļi atbilst augstskolas/ koledžas norādītajām ziņām	X		